Gestaltningsprogram för Branäs Syd

en ny och annorlunda del av Branäs

Detta gestaltningsprogram är framtaget av Murman Arkitekter
Datum 2022-06-15
Följande personer har medverkat i projektet:
Hans Murman - Ansvarig arkitekt
Truls Håkansson - Handläggande arkitekt

Programmet har tagits fram i dialog med Branäsgruppen och Södra Branäs Fjällbyar, samt konsulter för projektledning och planarbete.

MURMAN ARKITEKTER

Innehåll

Inledning **s.3**
Bakgrund s.3
Syfte s.4
Vision s.5

Förutsättning **s.7**
Verksamhetens kärna s.7
Platsen s.8
Skogen s.10
Älven s.10
Befintlig infrastruktur och bebyggelse s.11
Fornlämningar s.11
Kommunens strategi s.12

Hållbarhet **s.13**

“De fyra årstidernas aktivitetsområde” **s.14**
Barmarkssäsong s.14
Vintersäsong s.17
Älven s.18

Övergripande gestaltningskoncept **s.21**

Centrumbebyggelse **s.26**
Bygatan och torget s.29
Bebyggelsens gestaltning s.32
Parkering och carport s.33
Utomhuskomplettering s.33

Friliggande bebyggelse **s.34**
Gestaltning s.35

Byggnaders material, kulör och detaljering **s.36**

Bilagor **s.38**

Inledning

Bakgrund

Planer på att bygga upp en vintersportort på Branäsberget har funnits sedan 1960-talet men inte förrän 1988 sattes spaden i jorden för det som skulle komma att bli Branäs. Idag drivs Branäs skidanläggning av Branäsgruppen som också driver flera andra vinteranläggningar i landet. Branäsgruppen tog över anläggningen 1999 och har sedan dess haft som målsättning att bli Sveriges bästa skidanläggning för barnfamiljer.

Branäs är en attraktiv skidanläggning och efterfrågan på boende och service är stor. Anläggningen har utvecklats snabbt se senaste tjugo åren och växt från ca 1700 bäddar vid millennieskiftet till ca 11000 bäddar i dag. Räknat till omsättning är Branäs idag Sveriges fjärde största skidort. Anläggningen är även en viktig arbetsgivare i Torsby kommun, inte minst för unga människor.

Den stora efterfrågan på bostäder inom planområdet riskerar dock att bli en begränsning för tillväxt och utveckling inom Branäs men också i kommunen som helhet. Med detta som bakgrund har Branäsgruppen tillsammans med markägare initierat ett arbete som ska möjliggöra en vidare expansion av Branäs. I Branäs Syd planeras för fler nedfarter och liftar samt boende och service som ökar kapaciteten och ger en injektion för näringslivet på orten. Målsättningen är att Branäs Syd både blir ett eget centrum i sig med sin unika karaktär, men samtidigt en integrerad del av hela Branäs.

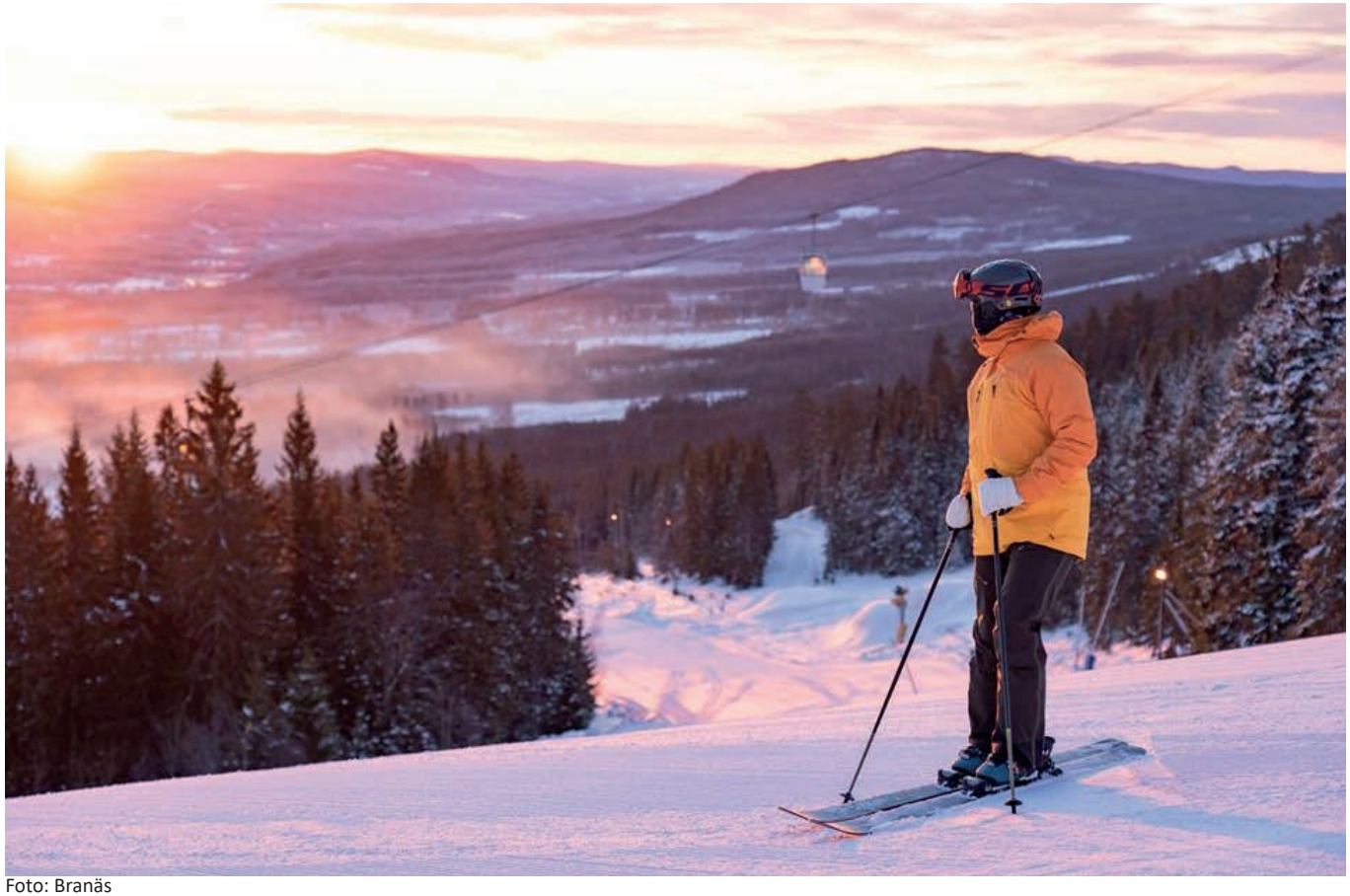

Foto: Branäs

Syfte

Detta program är en samling riktlinjer för gestaltningen av byggnader samt den gemensamma miljön mellan husen. Som ett komplement till detaljplanen blir den en garanti för kommun och markägare att utförandet blir i nivå med de uppsatta mål och visioner som finns. Det blir samtidigt en hjälp för exploatörer att göra rätt val och ett redskap i projekteringen.

I gestaltningsprogrammet beskrivs de arkitektoniska principerna för byggnaders gestaltning, markens anordnande, natur och parkmark samt gator. Det omfattar även exempel på materialval, formspråk och färgsättning.

Vision

“En åretruntdestination i genuin miljö där stor hänsyn tagits till platsens förutsättningar.”

Branäs Syd ska vara “de fyra årstidernas aktivitetsområde” och sikta på att vara navet för åretruntaktiviteter inom hela Branäs. Ett åretruntperspektiv ställer höga krav på den gestaltade miljön då den ska vara anpassad för de olika säsongernas skiftande fokus och dessutom kännas omhändertagen och inbjudande även utan snö.

Skidåkningen i Branäs Syd ska vara annorlunda och varierad. Nedfarterna slingrar sig som smala ådror ner genom skogen och följer terrängens förutsättningar, på detta sätt blir skidåkningen spännande och omväxlande.

Längs bergssidan är den nya bebyggelsen med stor omsorg inplacerade i terrängen för att ta tillvara den rika skogsmiljö som idag finns på platsen. Träd, bergsknallar och naturliga vattendrag ska beaktas och husens placering och form anpassas härefter.

Där sluttningen flackar ut, och bildar en hylla ovanför branten mot älven, skapas en tätare bebyggelse med gågata och torg. Bebyggelsen löper väster om krönet parallellt med den befintliga grusväg som finns på platsen. Stor omsorg har lagts vid byggnadernas detaljutformning och hållbara och gedigna material skapar förutsättningar för en genuin miljö för människor att trivas i under lång tid framöver.

Tidig visionsbild av Branäs Syd - en by ovanför älven

Tidig visionsbild av Branäs Syd, natt.

Vi vill också förstärka områdets koppling till Klarälven. Den skogsklädda brant som finns mot älven ser vi inte som en barriär utan som en möjlighet. Här finns det förutsättningar för spännande arkitektur och flera fritidsaktiviteter. Detsamma gäller också för älvstranden där man har direkt access till vattnet och dess möjligheter.

Totalt omfattar den framtagna situationsplanen över Branäs Syd en exploatering med ca 700 nya boendeenheter eller ca 6100 nya bäddar. Visionen innebär även tillkommande service och ett ökat utbud av fritidsaktiviteter för sommar och vinter.

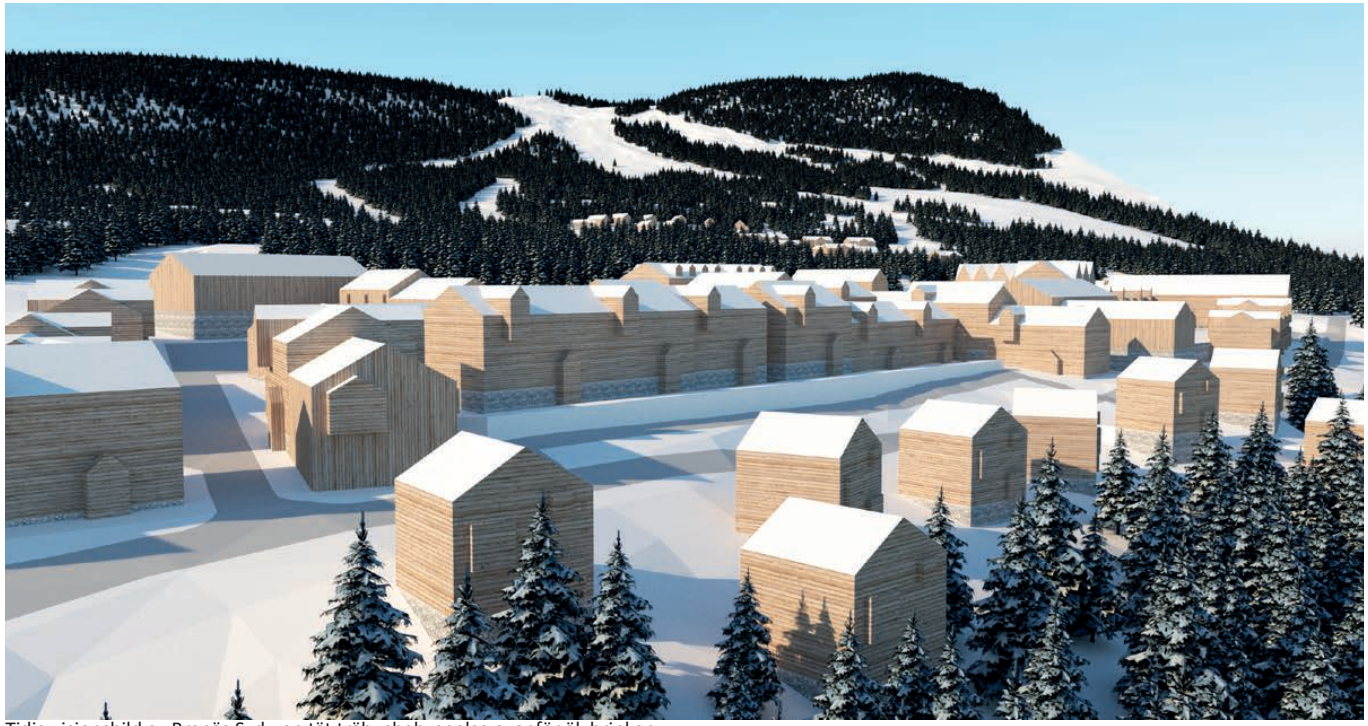

Tidig visionsbild av Branäs Syd - en tät trähusbebyggelse ovanför älvbrinken.

Förutsättning

Verksamhetens kärna

Den verksamhet som bedrivs av Branäs Fritidscenter, särskilt under vintern, bygger på att det stora flertalet av stugor och lägenheter beläggs med nya besökare varje hel- eller halvvecka. Branäs förmedlar idag den helt övervägande delen av alla stugor och lägenheter som finns runt anläggningen till nya besökare varje vecka. För de flesta framtida ägare av boenden är det en förutsättnings för att ha råd att köpa sitt boende att det går att hyras ut. All den infrastruktur som byggs och de investeringar som görs i skidsystemet och i centrumfunktionerna anpassas till och förutsätter detta. Därför är det viktigt att all framtida bebyggelse också beaktar detta förhållande.

Viktigt att beakta i fortsatta planeringen, med hänseende till texten ovan, är att trafikflödet kommer vara mycket intensivt på torsdagar och söndagar då det är stugbytardagar. Övriga dagar kommer trafiken att vara mycket sparsam, då allt boende är beläget inom gångavstånd till skidsystemet.

Funktioner och system kopplade till uthyrningen blir också viktigt att prioritera för att säkerställa en fortsatt god verksamhetsutveckling. Detta är t.ex. i form av privata ägarförråd kopplade till boendet samt smidiga låssystem som underlättar uthyrning.

Pistkarta Branäs

Platsen

Området för Branäs Syd är beläget precis söder om Branäs befintliga skidanläggning och angränsar i norr till delområdet Mattestorp. Här har nyligen "Mattestorp Park" byggts, ett område med lägenheter i flerbostadshus med den tillhörande ankarliften "Snöelvan". Strax ovanför, längs en mindre serpentinväg, finns ett antal friliggande stugor.

I öster angränsar området till Klarälven och i väster når marken upp mot toppen på berget. Den total ytan som omfattas av detaljplanen är på ca 100 hektar och inkluderar, efter fastighetsreglering, idag Branäs 4:21 och 4:22.

Terrängen i området lutar mot öst eller nordöst och generellt mer i norra delen och mindre i södra. Så här kan man beskriva lutningsförhållandena från topp till dal/älv: överst nedanför toppen finns ett mycket brant parti (50-100%), vid brantens fot finns en smal remsa med mycket flack terräng, efter denna faller terrängen mer jämnt (12-18%), halvvägs ner på berget flackar terrängen ut ytterligare (5-10%), efter detta ett smalt lite brantare parti (15-30%), sedan åter igen flackare (6-10%), innan branten ner mot älven tar vid (30-50%), närmast älven finns en zon med mycket flack mark.

Utsikt mot Klarälven och området för Branäs Syd.

Flygfoto över området

- beskrivning av förutsättningarna på plats samt kameraposition

Skogen

Huvuddelen av området är skogsklätt, med framförallt gran, björk och tall, men det finns också några kalhyggen och områden med myrmark. Till största del har skogen brukats men i områdets västligaste del, där terrängen är väldigt brant, finns ett äldre, obrukad bestånd av fur och gran, så kallad naturskog. Denna del finns utmärkt som ett område med högt naturvärde i den inventering som är gjord i samband med framtagandet av den fördjupade översiktsplanen.

Även där skogen brukats besitter den stora natur- och rekreationsvärden. I flera delar verkar den senaste avverkningen ha skett för många år sedan och eventuella körskador på mark har läkt. Den relativt gamla beståndet av träd skapar en ljusare, tillgängligare och genomsiktlig skog där trädens kronor sitter högt och endast stammar skymmer sikten i den undre miljön. Terrängen är relativt jämn men bitvis stenig med fåtal större stenblock och mindre bäckraviner. Marken är täckt av mossa, lavar, blåbärs- och lingonris.

Älven

Klarälven flyter långsamt förbi Branäs och det har under årens lopp skapats ett storskaligt mönster av så kallade meanderbågar, särskilt nedströms Branäs är dessa påtagliga. Vattenföringen varierar under året och med den även vattenståndet som är som högst under vårfloden. Något att beakta vid eventuell placering av bebyggelse i närheten av älven. Älven har ett rikt fiskebestånd av bland annat harr och öring. Förutom fiske erbjuds t.ex. aktiviteter som kanot- och kajakpaddling, timmerflottfärd och bäversafari.

Bild 1. Kalhygge med björk och unggran.

Bild 2. Granskog med mycket död ved.

Bild 3. Mindre bäckravin.

Landskapet mellan Älven och länsväg 957 är mer eller mindre öppen naturmark. Delvis är terrängen så öppen att älven blir synlig och lättillgänglig.

Befintlig infrastruktur och bebyggelse

Längs med älven löper länsväg 957 som är en relativt smal men asfalterad väg. Till den ansluter den serpentinväg som idag leder upp till området Mattestorp och som blir infartsväg till nya Branäs Syd. Från Mattestorp och söderut löper en grusväg längs med krönet på branten mot älven, söder om planområdet ansluter denna åter till väg 957.

Längs väg 957 sträcker sig Klarälvsleden som är en 120 km lång cykelled som sträcker sig från Sysslebäck till Hagfors i norra Klarälvdalen. Leden slingrar sig längs gamla landsvägar genom vacker natur och kulturbyggd.

Inom planområdet finns idag inte mycket till bebyggelse. På fastigheten Branäs 4:986 finns dock en stuga med eget VA och ansluten till elnätet. För övrigt saknas utbyggd infrastruktur i form av vägar, VA och el m.m. som krävs vid en större exploatering av området.

Fornlämningar

Inom området finns ett par torplämningar, "Brittatorpet" i områdets nordligaste del, närmast Mattestorp, samt "Torp-Olles torp" mer centralt beläget längs med befintlig grusväg. Lämningarna består av flera husgrunder, odlingsytor, odlingsrösen och ett fåtal redskap. Timmerstommen från "Torp-Olles torp" är nedmonterat och flyttat till Dalby hembygdsgård. I Riksantikvariets databas "Fornsök" kan man läsa mer om lämningarna.

Bild 4. Ljus och öppen äldre granskog.

Bild 5. Aldre granskog gränsar mot yngre.

Bild 6. Glänta omgärdad av äldre tallar och björk.

Bild 7. Flyttblock - en lämning från istiden.

Kommunens strategi

Som en del av den fördjupade översiktsplanen över Branäs har Torsby kommun tagit fram en strategi för Branäsområdets långsiktiga utveckling. Här förmedlas kommunens ambitioner uppdelat på fyra vägledande principer för den fysiska utvecklingen i Branäs, dessa är:

1. Landsbygdsutveckling i Norra Klarälvdalen
2. En långsiktigt hållbar destinationsutveckling
3. Förvalta och tillgängliggör landskapets värden
4. Utvecklingspotential året runt

Utvecklingsstrategin visar Torsby kommuns intentioner vad gäller hur den fysiska planeringen inom planområdet kommer bedrivas och vilken typ av förhållningssätt som ska iakttas i utarbetandet av planförslaget samt för vidare planering och byggande.

I gestaltningsprogrammet blir denna strategi en ledstjärna som ska genomsyra de ställningstaganden som görs avseende gestaltningen av den fysiska miljön. Mer om strategin går att läsa i texten: *Utvecklingsstrategi Branäs av Daniel Nordholm.*

För att hantera det ökade behovet av VA i Branäs bygger kommunen ett nytt reningsverk som ska stå klart till vintersäsongen 2022/2023. Det byggs även ett nytt vattenverk i Branäs för att öka kapaciteten av dricksvatten. Totalt sett har Torsby kommun, energibolagen Näckåsens Energi och Fortum beslutat om investeringar på närmare 400 miljoner kronor för utbyggnad av VA och elnät inom området.

Bild 8. Glimtar av älven över buskmarken.

Bild 9. Röjd del mellan älv och länssväg.

Hållbarhet

Vi står inför flera världsomfattande utmaningar där klimatförändringar och hot mot den biologiska mångfalden får ses som två av de mest akuta. Det kan vara svårt att förhålla sig till dessa globala problem men vår ambition är att på en lokal nivå hitta lösningar som främjar en nödvändig omställning. Branäs Syd ska vara hållbart ur flera aspekter, inte minst ekologiskt men även socialt och ekonomiskt. Vi vill att hållbarhet ska bli något konkret som gör skillnad på riktigt och genomsyrar hela utvecklingen inom Branäs Syd, under produktionsskedet såväl som vid användning och drift.

Våra högt ställda krav på en omsorgsfull anpassning till befintlig natur borgar för att den biologiska mångfalden inom området inte ska äventyras. Detta gäller byggnader men också anläggning av infrastruktur som vägar, VA, nedfarter och liftar.

Under produktionskedet är vår målsättningar att entreprenörer ska använda sig av ett miljöcertifieringssystem. Huvudsyftet med detta är att minimera klimatavtrycket och bygga hus med sunda material. Där skulle Svanenmärkningen kunna vara ett alternativ. Det är ett relativt enkelt system som vi tror att entreprenörer skulle kunna hantera på ett bra sätt.

Inriktningen mot en åretomdestination bidrar till att användningen av anläggningen ökar. Det blir alltså färre dagar då husen och servicefunktionerna står tomma. Det blir en effektivare användning som ger mindre energiförbrukning per gästnatt eftersom många byggnader står uppvärmda även då ingen bor i dem.

Den relativt täta bebyggelsestrukturen inom centrumdelarna gör att det blir nära mellan boende och service. Bor man i centrum ska man inte behöva överväga att ta bilen till affären eller restaurangen etc. I en omsorgsfullt gestaltad miljö tror vi också att man i högre grad uppskattar sin omgivning och heller rör sig till fots än med bil.

För de gäster som väljer att resa till Branäs med elbil vill vi stödja omställningen till en miljövänligare fordonsflotta genom att erbjuda ett väl utbyggt nät av laddstolpar. Varje boende ska ha tillgång till plats för laddning.

Flera återvinningsstationer inom Branäs Syd ger god tillgänglighet och gör det bekvämt för besökaren att lämna sina förpackningar till fots. Vår ambition är att det i centrumdelarna inte ska vara längre än 200 meter från någon bostadsentré till en återvinningsstation. För den mer friliggande bebyggelsen placeras återvinningsstationen i anslutning till områdets tillfartsväg. På detta sätt blir det enkelt för boende att ta med sig avfallet vid stugbytardagar.

Vi vill också lyfta fram trä som förstahandsvalet vid byggnation, både till konstruktiva delar och som ytskikt. Trä är förnybart och blir en kolsänka då det binder kol i konstruktionen under lång tid. Det finns också goda möjligheter att det kan framställas lokalt och på ett klimatneutralt sätt.

Ur ett socialt och ekonomisk perspektiv ser vi ett hållbart Branäs Syd som lever året om. Fokuset på åretruntverksamheter ger flera fördelar för lokalsamhället. Det blir inte samma kraftiga fluktuationer i behovet av service och arbetskraft som en mer utpräglad vintersportort har. Anställningar kan löpa under länge tid och inte vara lika säsongsbetonade. Det blir ett större underlag för kommunal service och dagligvaruhandel.

Vi ser också att ambitionen om en hållbar turistdestination kan gynna lokala näringsidkare då efterfrågan på lokalt framställda råvaror och förädlade produkter ökar.

SVANENMÄRKET
Byggnad
3089 0043

“De fyra årstidernas aktivitets-område”

Branäs har idag en tydlig inriktning mot vintersäsongen där den alpina skidåkningen står i fokus. För Branäs Syd är ambitionen en inriktning som är mer åretruntbetonad och där naturen står i centrum. Detta förutsätter stora satsning på aktiviteter och verksamheter som ska locka besökare även utanför snösäsongen. Men med Branäs “nära läge” i Sverige, med den direkta närheten till fantastisk natur med älv och skog, med den aktivitetstäta byn samt med förändrade resevanor i Corona-pandemins spår så tror vi att det finns goda förutsättningar att lyckas med denna målsättning. Vi vill förverkliga denna ambition genom “De fyra årstidernas aktivitetsområde”. Med detta menar vi helt enkelt att det ska finnas verksamheter och aktiviteter som ger underlag för ett levande Branäs Syd under årets samtliga årstider.

Kärnan i “De fyra årstidernas aktivitetsområde” blir, förutom vinterns skidåkning, friluftsaktiviteter som kretsar kring skogen och älven så som: cykling, vandring, kanotpaddling, fiske, bad, mat, skogsbad m.m.

Barmarkssäsong:
Vi vill att besökaren får möjlighet att ta del av den fantastiska natur som skogen och älven erbjuder. Det är också en stor del av den byggda miljöns gestaltningskoncept - att husen omsorgsfullt anpassar sig till naturen. Men genom att också anlägga vandrings- och cykelleder, äventyrsbanor och naturlekar i området tillgängliggör man naturen

Vinterbad

Skogsbad

på ett ännu tydligare sätt. Genom att styra flödena av människor kan man också förhindra skador som annars kan uppstå i den känsliga miljön.

Cykling i skog och mark är en trend som växer sig allt starkare. Inom Branäs Syd finns det goda förutsättningar att ta tillvara denna utveckling, också som en möjlighet att bredda säsongen. Mer konkret innebär det att man bygger upp en sammanhängande “bike park” bestående av lokala cykelleder, downhillspår, pump track etc. Klarälvsleden blir också en viktigt beståndsdel i satsningen på cykelturism och behöver integreras med de lokala lederna.

Vi vill att cyklingen ska ha en central utgångspunkt vid torget i centrum av Branäs Syd. Här är det skyltat till de olika lederna och det finns information om respektive led. Här finns också närhet till liftar som kan ta en upp på berget där downhill-lederna startar. I byggnaderna invid torget inhysas med fördel serviceverksamhet kopplat till cyklingen, så som uthyrning och verkstad.

Pumptrackbanan förläggs bredvid bilparkeringen nedanför hotellet. Här får den en mer urban kontext och blir väldigt lättillgänglig och synlig för besökare, samtidigt som den fortfarande ligger i nära anslutning till torget. Pumptrack är en bana där man med hjälp av en pumpande rörelse driver cykeln framåt istället för att trampa. Den byggs upp med artificiella gupp och banan går i en sluten loop. Förutom olika typer av cyklar kan även skateboard och inlines användas. Pumptrackbanan skapar en naturlig gemensam samlingsplats inte minst för barn och ungdomar. Den blir också en tydlig, visuell

Pumptrack - en mötesplats för barn och ungdomar

Cykelled i magisk natur

Utegym eller sk. “stockgym”

markering för Branäs Syds cykelsatsning.

I byggnaderna runt torget finns de verksamheter som bedriver service samband med skidåkning och cykling m.m. Här finns också restaurang och eventuellt andra matställen så som café eller våffelstuga etc. I nära anslutning till denna service ser vi även att man skulle kunna ha olika typer av “arbetsstationer” för den som vill arbeta på distans. Arbetsstationerna kan exempelvis vara utformade som enklare “touch down” - platser eller mindre konferensrum. Tack vara den snabba digitala utvecklingen har förutsättningarna för distansarbete blivit mycket bättre, trenden har dessutom ytterligare skyndats på p.g.a pågående Corona-pandemi.

Vid torget ser vi också att andra aktiviteter samlas för att på detta sätt vitalisera och intensifiera platsen. Vi tror på att samla aktiviteterna snarare än att sprida ut dem. En aktivitetstät plats med folkliv berikar upplevelsen man som besökare får, och var skulle detta ligga bättre än vid torget! Här kan förutom centrum för cyklingen med fördel också ligga utegym, grillplatser, naturlek, information om fornlämningar etc. Vi tror på att förlägga dessa aktiviteter i västra kanten av torget mot skogsbrynet. Aktiviteterna blir som en fond mot torget och ramar tillsammans med bebyggelsen in platsen på ett trevligt sätt.

Utegym, lekplatser, grillplatser, infotavlor m.m. utformas på ett sammanhållet sätt med trä som material. Konstruktionerna kan vara enkla och robusta. Det understryker kopplingen till skogen och visionen om en hållbar turistdestination.

Höghöjdsbana

Grillkåta

Naturlek/äventyrsbana

Vandringsleder och promenadstigar kan med fördel samlokaliseras med cykellederna. Lederna planeras så att de ansluter till eventuellt redan befintliga leder och så att olika delar av Branäs kan knytas närmare varandra. Inte minst blir det viktigt att knyta ihop centrumdelen i Branäs Syd med älven. Vid anläggandet av nya gång- och cykelleder ner mot älven kan man nyttja den igenväxta, befintliga körväg som går på skrå ner längs branten.

I norra delen av branten mot älven tänker vi att en äventyrsbana/höghöjdsbana kan placeras. Här finns ett äldre bestånd av höga träd som passar bra för ändamålet. Entrén till banan sker från en plattform som ligger i samma nivå som tillfartsvägen mitt emot parkeringen vid hotellet. Plattformens höga läge gör att man på ett naturligt sätt enkelt kan angöra banan som går högt upp bland träden. Från plattformen skulle även en linbana kunna ha sin utgångspunkt som sedan kan ta en hela vägen ner mot älven. Ett spännande sätt att knyta ihop centrum med älven!

Vintersäsong

För vintersäsongen är det, liksom som för övriga Branäs, skidåkningen som står i centrum. Branäs Syd kommer bli en integrerad del av skidorten Branäs och "haka på" de vinteraktiviteter som redan är väl etablerade inom anläggningen. I Branäs Syd är dock målsättningen att skidåkningen ska vara än mer av en naturupplevelse. Genom att nedfarterna utformas som smala, slingrande ådror i skogen vill vi erbjuda en unik närhet till naturen. Smalare nedfarter tar också mindre plats och man kan istället erbjuda ett större antal pister, alla med sin unika karaktär.

Utförsåkning

Grilla - även på vintern

Arctic Bath - kallbadhus på Luleälven

Flera av aktiviteterna nämnda ovan, under “barmarkssäsong”, är åretruntaktiviteter men det finns även en del aktiviteter som kan få en annan användning under snösäsongen. Pumptrackbanan kan användas som snölekland för barn, grillkåtor kan bli värmestugor, sommarleder kan bli vinterleder och dras med längdspår etc. Verksamheterna runt torget kan också vara flexibla och följa årstiderna, t.ex kan skiduthyrningen under sommaren bli cykeluthyrning. På detta sätt får man en effektivare användning av lokalerna och ett mer levande centrum året om.

Vid älven:

Närheten till älven gör Branäs Syd unikt. Vi vill belysa älvens potential som rekreationsområde och bas för friluftsaktiviteter. För att göra älven och älvstranden mer tillgänglig undersöks möjligheterna att etablera ett LIS-område vid älven i områdets södra del. LIS står för “landsbygdsutveckling i strandnära lägen” och är ett sätt för kommuner att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. Inom LIS-området skulle det finnas möjlighet att utveckla aktiviteter både för sommar och vinter och placera mindre bebyggelse i älvnära läge.

En bit ut i älven skulle det kunna ligga en mindre byggnad som flyter på vattnet. Den skulle innehålla bastu och omklädningsrum och vara förbunden med land genom en brygga. Runt bastun skulle det finnas en plattform varifrån man kan kallbada. Med andra ord ett kallbadhus i miniatyr. Dusch, wc och ytterligare bastu med omklädning skulle finnas vid strandkanten.

Kanotpaddling

Iordningställda grillplatser

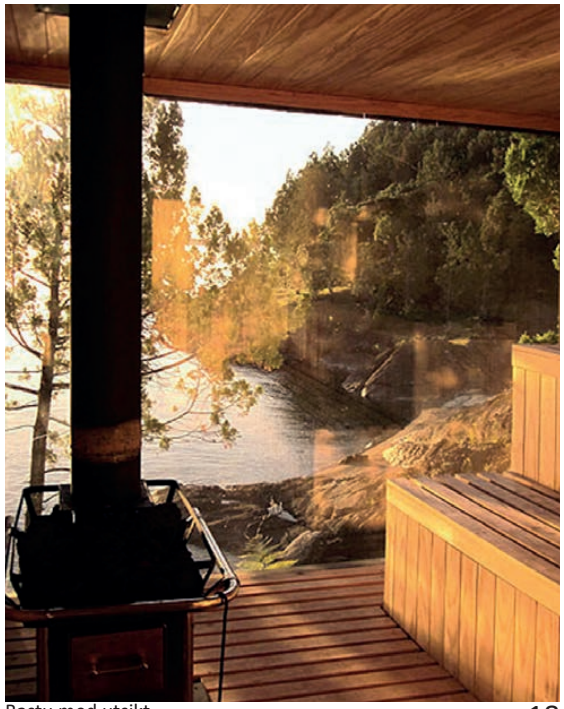

Bastu med utsikt

Vi ser framför oss att här också skulle kunna finnas en badplats med en mindre sandstrand och tillhörande gräsyta, och bredvid exempelvis strandvolleybollplan eller boulebana. Wc, dusch och omklädning skulle kunna samnyttjas med bastuverksamheten. Runt badplatsen och längs med älven skulle det finnas enkla iordningställda grillplatser som knyts ihop av naturstigar. På strandängarna kan det beta djur som håller landskapet öppet och som blir en attraktion i sig.

Söder om badplatsen skulle det finnas brygga och ramp för iläggning av båtar och kanoter. Här finns också en eller flera mindre byggnader för kanotförvaring eller annan verksamhet förknippad med paddling eller fiske.

Det ska kännas självklart att i första hand promenera eller välja cykeln för att ta sig till älven. Detta ska uppmuntras genom väl skyltade cykelleder och naturstigar samt cykelställ i direkt anslutning till badplatsen. För de som ändå har behov av att ta sig hit med bil finns en parkering längs med länsvägen på motsatt sida från badplatsen.

Betande får på strandängen vid älven

Badplats

Flugfiske

Skiss: Situationsplan vid älven

- placering av verksamheter och aktiviteter inom LIS-området

MURMAN ARKITEKTER

Övergripande gestaltningskoncept

Inom Branäs Syd vill vi skapa flera delområden med olika karaktär. Vi vill åstadkomma en tät bebyggelsestruktur längs en bygata vid backens fot med direkt access till liftar och nedfarter. Högre upp i backen ligger det mindre friliggande flerbostadshus och småhus med ski in/ski out-läge. Bebyggelsen är följsam mot terräng och natur och ska tillvara de förutsättningar som platsen har.

Utbyggnaden av Branäs Syd kommer ske etappvis Den första etappen kommer innefatta de delar som ligger i den norra delen av området i anslutning till Mattestorp. I grova drag kommer Branäs Syd sedan fortsätta växa söderut. Servicefunktionerna kommer följa utvecklingen och starta i liten skala för att sedan växla upp i taket med att efterfrågan ökar och fler bäddar tillkommer. Även utbyggnaden av liftsystemet kommer ske etappvis och parallellt med bebyggelsen.

För vintersäsongen önskar Branäsgruppen en annorlunda typ av skidåkning i Branäs Syd. Visionen innebär att det skapas många smala, slingrande nedfarter istället för få stora. Detta skulle komplettera de övriga nedfarterna inom anläggningen, och locka framförallt barn som uppskattar denna typ av upptäcktsfärd och variation. Fokus på barn och familjer skulle ytterligare stärka den inriktning som verksamheten redan har och man kan nyttja redan bef familjeanpassad infrastruktur och service på bästa sätt.

Denna vision går hand i hand med strategin att vara hänsynsfull till natur och terräng när

Röros, Norge. Tät och varierad trähusbebyggelse i fjällmiljö.

Fritidshus Bruksvallarna, ritat av Murman Arkitekter. Huskropparna trappar och följer markens lutning.

Ramundbergets Fjällby, ritat avMurman Arkitekter. Husen har varsamt lagts in i terrängen och fjällbjörkarna har sparats nära inpå fasaderna.

området utvecklas. Med flera mindre ingrepp och uthuggningar av skog blir det lättare att vara följsam och anpassa nedfarter efter enskilda träd och markformationer. För att skapa ett starkt koncept och en helhet inom området vill vi att denna hänsynsfullhet ska gälla även vid uppförande av bebyggelse och vägar. Att inom ett nybyggnadsområde redan från början ha äldre träd och vegetation ser vi som en stor kvalité, något som berikar ens närmiljö och ger bebyggelsen en inramning. På samma sätt ska terrängen behandlas varsamt för att undvika stora schaktslänter och stödmurar. Vägar dras där det är lämpligast och följer i möjligast mån markens lutning, hus placeras där marken är planare eller i souterräng om lutningen möjliggör detta.

I Värmland i allmänhet och i denna typ av skogsmiljö i synnerhet känns trä som fasadmaterial som ett självklart val. Men traditionella material, tekniker och ytbehandlingar får gärna kombineras med samtida och nytänkande arkitektur. Vi ser ingen konflikt mellan dessa delar utan snarare en möjlighet att ge området en egen karaktär, med lokal och traditionell förankring men samtidigt spännande och innovativ. Även som stomme vill vi uppmuntra till att använda trä då det är ett material med många fördelar inte minst ur miljö och klimatsynpunkt. Massivträsystem och pelar-balk lösningar är tekniker som utvecklats mycket senaste åren och är idag konkurrenskraftiga byggnadsmetoder även i större projekt.

Målsättningen är att Branäs Syd även sommartid ska upplevas trevligt och omhändertaget. En uppenbar risk med vintersportorter är att allt fokus läggs på

Ramundbergets Fjällby, ritat av Murman Arkitekter. Fasad med okantad panel, genomarbetade detaljer och en pigg fönsterkulör som står fint mot den gråa panelen. Ett rustikt uttryck med stor omsorg kring detaljer och färgsättning.

Samtida byggnadproduktion med KL-trä skivor.

Fritidshus, Ramundberg, ritat av Murman Arkitekter. Fasadpanelen går ner och täcker av souterrängvåningen.

hur man uppfattar miljön vintertid. Snön täcker då över många av de tillkortakommanden och brister i den exteriöra gestaltningen. Devisen “Det som döljs i snö, kommer fram i tö”, beskriver väl fenomenet. För att undvika detta är det viktigt att element som markbeläggning, belysning, trappor, bänkar, murar, staket etc. finns och gestaltas omsorgsfullt. Det krävs också att schaktslänter undviks eller omhändertas för att det samlade helhetsintrycket ska bli trivsamt.

Inom Branäs i området Orren finns det goda exempel på hur bebyggelse omsorgsfullt har placerats i terrängen samt hur mer traditionella och rustika materialval och färgsättningsprinciper har använts. Här finns också en ansats till att utomhusmiljön omhändertagits i form av gärdsgårdar, stenläggningar, trappor och murar m.m. för att miljön ska vara tilltalande även sommartid.

Området Orren, Branäs. Här har husen byggts med gedigna material och rejäla dimensioner och träd och vegetation har behållits nära husen.

Området Orren, Branäs. Natursten och gärdsgårdar används som avgränsningar, detta bidrar till att miljön känns omhändertagen även sommartid.

Sammanfattning av riktlinjer för Övergripande koncept:

- Placera och utforma infrastruktur och bebyggelse så att träd kan sparas
- Skydda marken kring infrastruktur och bebyggelse så att så lite påverkan som möjligt sker på befintlig växtlighet
- Anpassa placering av bebyggelse så att befintliga vattendrag påverkas i minsta möjliga mån
- Vid anläggning av vägar låt vägbanan följa terrängens lutning i möjligaste mån för att undvika stora schaktslänter
- Föredra hus på sockelmur alternativt på plintar framför uppfyllnad och slänt
- Nyttja souterrängvåning där terrängen medger detta
- Välj gedigna material som trä och natursten för fasader
- Utomhusmiljön ska gestaltas så att anläggningen blir attraktiv även sommartid